

**BIURO PREWENCJI KGP
Wydział Prewencji**

**INFORMACJA
dotycząca zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zaistniałych
na terenie Polski, w okresie 1 listopada 2022 r. – 31 marca 2023 r.
zarejestrowanych w systemie KSIP**

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.) Policja jest formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony jej bezpieczeństwa, a jednym z podstawowych zadań jest ochrona życia i zdrowia ludzi. Wskazane zapisy ustawy, nakładają na Policję obowiązek podejmowania działań adekwatnych do przewidywanych oraz identyfikowanych zagrożeń. Skuteczne działania Policji w znacznej mierze wpływają na indywidualne poczucie bezpieczeństwa obywateli, a także pozytywny wizerunek formacji.

Okres jesienno-zimowy, w czasie którego zwłaszcza nocą, temperatury spadają poniżej zera, corocznie zobowiązuje Policję do podejmowania szeregu działań mających na celu eliminację zdarzeń w obszarze zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu. Realizując ustawowe zadania, funkcjonariusze Policji „służą i pomagają” osobom szczególnie narażonym na skutki niskich temperatur powietrza, tj. osobom w kryzysie bezdomności, nieporadnym życiowo, czy też znajdującym się w stanie upojenia alkoholowego.

W celu efektywnej realizacji zadań w powyższym zakresie Zastępca Komendanta Głównego Policji polecił komendantom wojewódzkim/Stołecznemu Policji podjęcie następujących działań zmierzających do ograniczenia sytuacji, mogących skutkować zgonem osoby z powodu wychłodzenia organizmu:

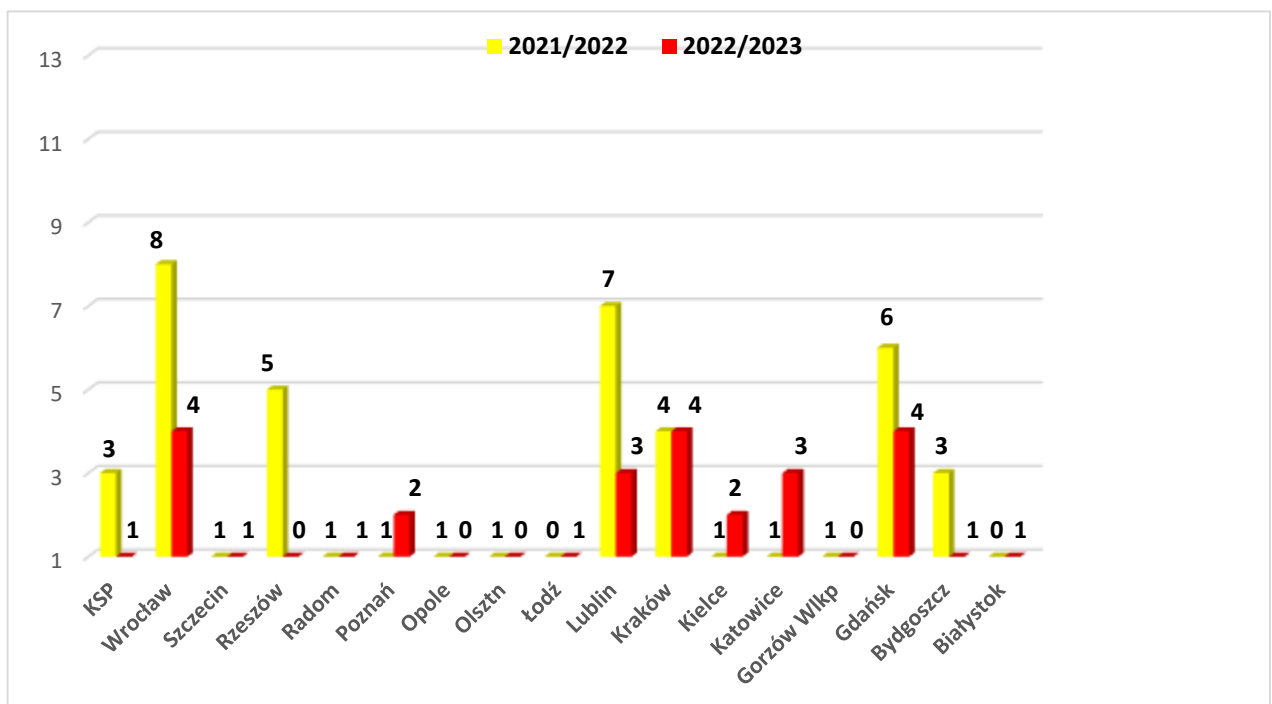
- nawiązanie aktywnej współpracy z władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocowymi celem aktualizacji danych adresowo-kontaktowych, które w jednostkach organizacyjnych Policji winny być dostępne całodobowo,
- zidentyfikowanie grup osób wysokiego ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska bezdomności i bieżące monitorowanie jego skali – m.in. z wykorzystaniem narzędzia jakim jest Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”,
- prowadzenie rozpoznania osobowego pod kątem ujawnienia osób starszych i niedołączonych mieszkających samotnie, celem podejmowania stosownych do zagrożeń działań,

- prowadzenie działań informacyjnych wśród osób nieporadnych życiowo, a także bezdomnych w zakresie możliwości uzyskania pomocy,
- identyfikowanie i przekazywanie do właściwych ośrodków pomocy społecznej informacji dotyczących osób samotnych, które ze względu na sytuację życiową (podeszły wiek, niepełnosprawność, w tym także umysłową) mogą być szczególnie narażone na skutki działania niskich temperatur,
- podejmowanie przedsięwzięć, w tym z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych (strony internetowe, współpraca z mediami lokalnymi) mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnych na negatywne skutki działania niskich temperatur oraz potrzeby i możliwości sygnalizowania poszczególnych przypadków zagrożeń.

Realizując zadania zgodnie z właściwością merytoryczną, Biuro Prewencji KGP corocznie monitoruje obszar dotyczący zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, m.in. prowadząc codzienną statystykę opartą na danych gromadzonych w KSIP.

Poniższy wykres obrazuje liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w okresie od 1 listopada do 31 marca w latach 2022/2023 w porównaniu do tożsamego okresu 2021/2022. Dane pozyskane z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2023 r., uporządkowane zostały według garnizonów.

Wykres nr 1.

W okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r. na terenie Polski zarejestrowano **28** zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, tj. o **16** mniej niż w analogicznym okresie 2021/2022, kiedy to zaistniały **44** takie przypadki. Dynamika w tym zakresie wyniosła **63,64%**.

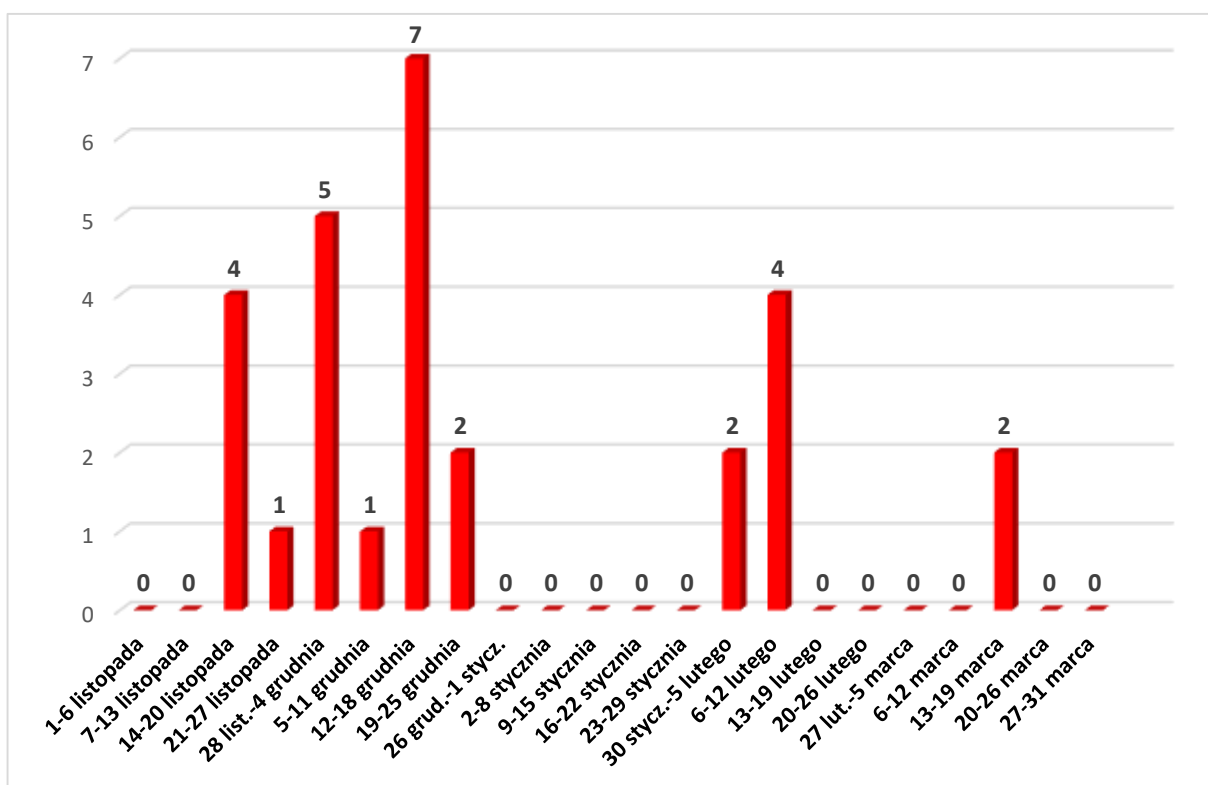
W monitorowanym okresie 2022/2023 największą liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w garnizonach: dolnośląskim, małopolskim i pomorskim

(po 4), natomiast na terenie garnizonu: lubuskiego, warmińsko-mazurskiego, opolskiego i podkarpackiego nie odnotowano żadnego takiego przypadku.

W okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r. wzrost liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano na terenie pięciu garnizonów. Spadek liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu zarejestrowano w dziewięciu garnizonach: największy w podkarpackim (o 5) oraz dolnośląskim i lubelskim (po 4). Natomiast na terenie garnizonu zachodniopomorskiego i mazowieckiego liczba odnotowanych zgonów osób z tego powodu nie uległa zmianie.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu na terenie Polski w ujęciu tygodniowym, za okres od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r. Dane wygenerowano z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2023 r.

Wykres nr 2

Analiza danych przedstawionych na wykresie nr 2 wskazuje, iż najwięcej zgonów osób spowodowanych wychłodzeniem organizmu odnotowano w okresie od 12 do 18 grudnia 2022 r., tj. 7 przypadków.

Odnosząc się do poszczególnych miesięcy okresu zimowego 2022/2023 należy wskazać, że najwięcej zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu miało miejsce w grudniu – 15. W listopadzie odnotowano 5 zgonów, w styczniu 1, w lutym 5, a w marcu 2 z powodu wychłodzenia.

Dodatkowo, z informacji zawartych w *Biuletynach Monitoringu Klimatu Polski* opracowywanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy wynika, iż średnie temperatury powietrza w Polsce w poszczególnych miesiącach przedstawiały się następująco:

listopad 2022 r. – ok. 4,3 °C (listopad 2021 r. ok. 5,2 °C);

- grudzień 2022 r. – ok. 0,4 °C (grudzień 2021 r. ok. – 0,6 °C);
 styczeń 2023 r. – ok. 2,9 °C (styczeń 2022 r. ok. 1,1 °C);
 luty 2023 r. – ok. 1,5 °C (luty 2022 r. ok. 3,2 °C);
 marzec 2023 r. – ok. 8,0 °C * (marzec 2022 r. ok. 5,0 °C).

*(dane pochodzą spoza IMiGW – są jedynie wstępne, mogą ulec zmianie)

Temperatury powietrza w miesiącu styczeń 2023 r. były wyższe od temperatur w analogicznym okresie roku ubiegłego i niewątpliwie miały wpływ na mniejszą liczbę zgonów osób w wyniku wychłodzenia organizmu (w styczniu 2022 r. odnotowano 11 zgonów).

Zgony osób z powodu wychłodzenia organizmu z podziałem na miejsce zdarzenia, w okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r., przedstawione zostały w tabeli nr 1. Dane wygenerowane zostały z KSIP, według stanu na dzień 1 kwietnia 2023 r.

Tabela nr 1.

	dom, mieszkanie	kl. schodowa, piwnica	posesja, pomieszczenie gospodarcze	pustostan, garaż	ogródki działkowe	wiata śmietnikowa	ulica, droga	park, skwer	łąka, pole, las, rzeka, sad	inne	SUMA
Listopad 2022				1		1	2	1			5
Grudzień 2022			3	2			2	1	5	1	14
Styczeń 2023			1	1							2
Luty 2023					1		2		2		5
Marzec 2023					1				1		2
SUMA			4	4	2	1	6	2	8	1	28

Dane zawarte w tabeli nr 1 wskazują, że najczęściej przypadków zgonów z powodu wychłodzenia organizmu odnotowano w takich miejscach jak: łąka, pole, las, rzeka, sad (8) ulica, droga (6), posesja, pomieszczenie gospodarcze oraz pustostan i garaż (po 4).

Do miejsca określonego jako *inne*, kwalifikowano wszystkie wydarzenia zarejestrowane w systemie KSIP, z opisu których nie wynikało (np. z powodu lakonicznego wpisu) gdzie zwłoki zostały odnalezione lub też wskazane miejsce było inne niż wyeksponowane w powyższej tabeli.

Należy zauważyć, iż część zgonów osób w wyniku wychłodzenia zaistniało w takich miejscach, w których potencjalne działania prewencyjne różnego rodzaju służb, w tym Policji, są ograniczone.

Na podstawie informacji zawartych w opisach wygenerowanych zdarzeń z KSIP, Biuro Prewencji KGP monitorowało liczbę zgonów osób bezdomnych z powodu wychłodzenia organizmu. W okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r., odnotowano 8 takich przypadków (23 przypadki w okresie zimowym 2021/2022), co stanowi ok. 28,6% wszystkich zarejestrowanych w systemie KSIP zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu w tym okresie.

Z ogólnej liczby zgonów osób z powodu wychłodzenia organizmu, 22 przypadki stanowili mężczyźni, a 6 kobiety. Podkreślenia wymaga również fakt, iż z przeprowadzonej wstępnej analizy wynika, że w 10 przypadkach, osoby bezpośrednio przed zamarznięciem spożywały alkohol.

Przy identyfikowaniu grup ryzyka pomocna była m.in. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”. Zgłaszane zagrożenia weryfikowane były na bieżąco przez funkcjonariuszy Policji.

Tab. 2 Kategoria zagrożenia „Osoba bezdomna wymagająca pomocy” w KMZB

Kategorie zagrożeń	Ogółem	Niepotwierdzone	Potwierdzone	Potwierdzone (wyeliminowane)	Potwierdzone (przekazane poza Policję)	Weryfikacja	Żart lub pomyłka
Osoba bezdomna wymagająca pomocy	1324	692	76	406	12	33	105

Na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa w okresie od 1 listopada 2022 r. do 31 marca 2023 r. odnotowano 1313 zgłoszeń w kategorii „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”, a potwierdzone przez Policję zgłoszenia stanowiły ok. 40,53% ogółu zgłoszeń w tej kategorii.